

HIIDEN OPISTO

2018

HIIDEN OPISTO

KÄSITYÖN TAITEEN PERUSOPETUKSEN

YLEISEN OPPIMÄÄRÄN OPETUSSUUNNITELMA LAPSILLE JA NUORILLE

KÄSITYÖKOULU HIISI

Perustuu lakiin taiteen perusopetuksesta 633/1998, 5 § 1 mom. ja 8 § ja 2 mom. sekä opetushallituksen vahvistamaan taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteisiin 2017, jotka astuvat voimaan 1.8.2018 alkaen.

KÄSITYÖN TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN AINEKOHTAINEN OPETUSSUUNNITELMA LAPSILLE JA NUORILLE

Käsityön yleisen oppimäärän tehtävänä on tarjota oppilaalle kokemuksia käsityöstä, muotoilusta ja teknologiasta. Opinnot luovat edellytyksiä oppilaan myönteiselle suhteelle käsityölliseen tekemiseen sekä tukevat hänen kasvuaan ja itsetuntemustaan. Opetuksella tuetaan oppilasta oman ilmaisun, ongelmanratkaisun ja tekemisen tavan etsimisessä. Kokemusmaailmaan kiinnittyvällä, tutkimaan kannustavalla ja elämyksellisellä lähestymistavalla kehitetään oppilaan käsityötaitoja. Oppilasta ohjataan eri materiaalien, tekniikoiden ja työkalujen turvalliseen käyttöön kokeilun, tekemisen ilon ja keksimisen avulla.

Oppilaiden kulttuurista ja yhteiskunnallista osallisuutta tuetaan ohjaamalla heitä pohtimaan käsillä tekemisen ja käsityöläisyyden merkityksiä ja tutustumaan paikalliskulttuuriin. Opinnot kannustavat havainnoimaan ympäristöä ja kulttuurin moninaisuutta sekä innostavat soveltamaan havaintoja omassa työskentelyssä. Opintojen edetessä opiskelijaa ohjataan pohtimaan vastuullista kuluttamista ja tuottamista ekologisesta, esteettisestä ja eettisestä näkökulmasta. Oppilaita kannustetaan arvostamaan omaa ja toisten käsityötä. Opinnot luovat perustaa käsityöharrastukselle, joka asettuu osaksi elävää käsityökulttuuria ja taiteiden kenttää.

KÄSITYÖN YHTEISET OPINNOT

TAVOITTEET

Käsityön yhteisten opintojen tarkoituksena on hankkia käsityön perustaidot. Opintojen tavoitteena on innostaa oppilasta kehittämään käsityön tekemisessä, suunnittelussa ja toteuttamisessa tarvittavia taitoja. Opinnoissa tutustutaan käsityöhön, teknologiaan ja muotoiluun sekä tarkastellaan käsityötä yhteiskunnallisena, kulttuurisena ja monitieteisenä ilmiönä. Koulutuksen järjestäjä määrittelee yhteisten opintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet opetussuunnitelman perusteiden pohjalta.

Taulukko 1: Käsityön yhteisten opintojen oppilaiden tavoitteet

1. Käsityön perustaidot	2. Rohkea ja innostunut kokeilu	3. Käsityöilmioistä oivalluksia	4. Oman ja muiden töiden arvostaminen
<ul style="list-style-type: none"> kädentaitojen harjoittelua, omien tavoitteiden asettamista ja niiden saavuttamista ymmärtää työohjeiden, työmenetelmien ja työjärjestyksen yhteyden lopputulokseen välineiden ja tekniikoiden turvallinen käyttö 	<ul style="list-style-type: none"> havainnoi arjen elinympäristöstään nousevia tarpeita innostuu uusien taitojen kokeilemiseen ja ilmaisemiseen materiaalien ja tekniikoiden monipuolinen käyttö tuo näkyväksi ajatuksia, tunteita ja tulkintoja käsityöstä, ympäristöstä ja kulttuurista pohtii omien valintojensa vaikutuksia käsityössä kekseliäs ja luova ongelmanratkaisu 	<ul style="list-style-type: none"> aktiivinen käsityökulttuurin havainnoija, tekijä, toimija ja kuluttaja näkee käsityön elävänä kulttuuriperintönä pohtii käsityötä eettisyyden ja kulttuurisen moninaisuuden näkökulmasta hahmottaa käsityötä taiteita ja tieteitä yhdistävänä ilmiönä pohtii toimintaansa kestävän kehityksen näkökulmasta 	<ul style="list-style-type: none"> tuo näkyväksi ajatuksia, tunteita ja tulkintoja käsityöstä, ympäristöstä ja kulttuurista pohtii käsityötä eettisyyden ja kulttuurisen moninaisuuden näkökulmasta ymmärtää käsityörytityyden traditiota pohtii toimintaansa kestävän kehityksen näkökulmasta

Käsityön yhteisten opintojen opintokokonaisuuksien opetuksen tavoitteena on tutustuttaa opiskelija **Taitoihin ja muotoiluun, Yhteiskuntaan ja kulttuuriin** sekä **Taiteiden ja tieteiden välisyyteen**. Käsityön taiteen perusopetuksen opettajan tavoitteena ja tehtävänä on tukea, ohjata, kannustaa, rohkaista ja innostaa opiskelijaa tavoitteiden saavuttamisessa.

KESKEISET SISÄLLÖT

Käsityön yhteisissä opinnoissa tuotetaan tuotteita, teoksia ja palveluita yksin ja yhdessä sekä itselle että toisille. Tuotteissa käytettävyyt ja tarkoituksenmukaiset materiaalit luovat perustan käsityölliselle tekemiselle. Teoksissa materiaalit ja tekniikat toimivat ilmaisun välineinä. Palveluissa tekeminen ilmenee osallisuutena, yhteisöllisyytenä ja hyvinvointina. Käsityössä teknologiaa tutkitaan tekemisen ja ilmaisun välineenä. Muotoilua tarkastellaan kokonaisvaltaiseen tuottamiseen kuuluvana toimintana. Käsityötä, teknologiaa ja muotoilua käsitellään kulttuurisina, yhteiskunnallisina, monitieteisinä ja taiteeseen liittyvinä ilmiöinä.

Taulukko 2: Käsityön yhteisten opintojen keskeiset sisällöt

1. Pukeutuminen	2. Esine- ja tekstiili-ympäristöt	3. Palvelu-ympäristöt	4. Rakennetut ja luonnon-ympäristöt
<ul style="list-style-type: none"> • identiteetin muotoutuminen • yhteisöön kuuluminen • vaatetusteknologia • muoti-ilmiöt • fysiologia • eri kulttuurit 	<ul style="list-style-type: none"> • asuminen • toiminnallisuus • teknologia • muotoilu • muoti-ilmiöt • eri kulttuurit 	<ul style="list-style-type: none"> • hyvinvointi • kokemuksellisuus • asiakaslähtöisyys • yrittäjyys 	<ul style="list-style-type: none"> • osallisuus • yhteisöllisyys • hyvinvointi • viihtyvyys

Sisältöjen valinnassa lähtökohtana ovat oppilaille merkitykselliset ilmiöt, joita lähestytään henkilökohtaisten kokemusten kautta kohti yleisempiä käsityön ilmiöitä. Kaikkia keskeisiä sisältöjä pohditaan esteettisyyden, eettisyyden, ekologisuuden näkökulmasta. Opinnoissa tarkastellaan laaja-alaisesti kaikkien keskeisten sisältöjen osa-alueita.

KÄSITYÖN TEEMAOPINNOT

TAVOITTEET

Käsityön teemaopintojen tarkoituksena on oppilaan yhteisissä opinnoissa hankkimien taitojen laajentaminen. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet, paikalliset resurssit, ajankohtaiset ilmiöt sekä paikallisuus. Koulutuksen järjestäjä määrittelee teemaopintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet opetussuunnitelman perusteiden pohjalta. Teemaopintoihin voi sisältyä vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia.

Taulukko 3: Käsityön teemaopintojen oppilaiden tavoitteet

<p>1. Erilaiset vahvuudet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vahvistaa omaa ilmaisua uusilla taidoilla • ymmärtää käsityötä monitaiteisena ja –tieteisenä ilmiönä sekä hyödyntää sitä omassa työskentelyssä • visioi uutta, ennen näkemätöntä ja rakentaa näkymätöntä näkyväksi käsityöksi
<p>2. Kiinnostuksen kohteet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • syventää käsityökulttuurin tuntemusta ja tekee valintoja oman kiinnostuksen mukaisesti • pohtii ja ymmärtää omien valintojen vaikutuksia tuotteen laatuun ja elinkaareen sekä ympäristöön • tekee eettisesti kestäviä valintoja, kulttuurisesti moninaisessa maailmassa • tutustuu paikalliseen yritystoimintaan ja käsityöryrittäjyyteen • ymmärtää käsityötä monitaiteisena ja –tieteisenä ilmiönä sekä hyödyntää sitä omassa työskentelyssä • innostunut yhteisöllinen kekseliäisyys • visioi uutta, ennen näkemätöntä ja rakentaa näkymätöntä näkyväksi käsityöksi
<p>3. Kädentaitojen syventäminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • syventää kädentaitojaan • syventää materiaalien ja tekniikoiden tuntemusta • vahvistaa omaa ilmaisua uusilla taidoilla • kyky hallita käsityöprosessia pohtimalla työohjetta, -järjestystä, -menetelmiä omassa työskentelyssään • pohtii ja ymmärtää omien valintojen vaikutuksia tuotteen laatuun ja elinkaareen sekä ympäristöön • tekee eettisesti kestäviä valintoja, kulttuurisesti moninaisessa maailmassa • visioi uutta, ennen näkemätöntä ja rakentaa näkymätöntä näkyväksi käsityöksi
<p>4. Ajankohtaiset ilmiöt</p>	<ul style="list-style-type: none"> • osallistuu käsityön elävän kulttuuriperinnön kehittämiseen • ympäristön ja käsityökulttuurin havainnointi • tekee eettisesti kestäviä valintoja, kulttuurisesti moninaisessa maailmassa • ymmärtää käsityötä monitaiteisena ja –tieteisenä ilmiönä sekä hyödyntää sitä omassa työskentelyssä
<p>5. Paikallisuus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • havainnoi ympäristöään ja arjen elinympäristön haasteita sekä pohtii niihin ratkaisuja • tutustuu paikalliseen yritystoimintaan ja käsityöryrittäjyyteen • innostunut yhteisöllinen kekseliäisyys
<p>6. Paikalliset resurssit</p>	<ul style="list-style-type: none"> • hyödyntää kestäväen kehityksen ja kiertotalouden näkökulmia toiminnassaan • innostunut yhteisöllinen kekseliäisyys

Käsityön teemaopintojen opintokokonaisuuksien opetuksen tavoitteena on tutustuttaa opiskelija **Taitoihin ja muotoiluun, Yhteiskuntaan ja kulttuuriin** sekä **Taiteiden ja tieteiden välisyyteen**.

KESKEISET SISÄLLÖT

Käsityön teemaopinnoissa tuotetaan tuotteita, teoksia ja palveluita yksin ja yhdessä sekä itselle että toisille. Tuotteissa käytettävyyys ja tarkoituksenmukaiset materiaalit luovat perustan käsityölliselle tekemiselle. Teoksissa materiaalit ja tekniikat toimivat ilmaisun välineinä. Palveluissa tekeminen ilmenee osallisuutena, yhteisöllisyytenä ja hyvinvointina. Käsityössä teknologiaa tutkitaan tekemisen ja ilmaisun välineenä. Muotoilua tarkastellaan kokonaisvaltaiseen tuottamiseen kuuluvana toimintana. Käsityötä, teknologiaa ja muotoilua käsitellään kulttuurisina, yhteiskunnallisina, monitieteisinä ja taiteeseen liittyvinä ilmiöinä.

Taulukko 4: Käsityön teemaopintojen keskeiset sisällöt

1. Pukeutuminen	2. Esine- ja tekstiili-ympäristöt	3. Palvelu-ympäristöt	4. Rakennetut ja luonnon-ympäristöt
<ul style="list-style-type: none"> • identiteetin muotoutuminen • yhteisöön kuuluminen • vaatetusteknologia • muoti-ilmiöt • fysiologia • eri kulttuurit 	<ul style="list-style-type: none"> • asuminen • toiminnallisuus • teknologia • muotoilu • muoti-ilmiöt • eri kulttuurit 	<ul style="list-style-type: none"> • hyvinvointi • kokemuksellisuus • asiakaslähtöisyys • yrittäjyys 	<ul style="list-style-type: none"> • osallisuus • yhteisöllisyys • hyvinvointi • viihtyvyys

LASTEN JA NUORTEN KÄSIYÖN TAITEEN PERUSOPETUKSEN OPETUS HIIDEN OPISTOSSA

Hiiden Opiston järjestämästä lapsille ja nuorille suunnatusta käsityön taiteen perusopetuksesta käytetään nimitystä **Käsityökoulu Hiisi**. Hiiden Opisto tarjoaa kursseja lapsille ja nuorille Lohjalla sekä Vihdissä. Yleisen oppimäärän opintokokonaisuuden laajuus on 500 tuntia (yksi oppitunti on 45 minuuttia), josta yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on 300 tuntia ja teemaopintojen 200 tuntia. Opetus koostuu sekä lähiopetuksesta että omatoimisesti tehtävistä kesätehtävistä ja teemaopintojen kesäkursseista. Opetus järjestetään pääsääntöisesti iltaisin, poikkeuksena kesäkurssit, jotka ovat päivisin koulujen loputtua. Oppilaat maksavat materiaalimaksun kurssimaksun lisäksi joka syys- ja kevätlukukausi, millä hankitaan opetusmateriaalit. Opintokokonaisuus kestää 5 vuotta.

Taulukko 5: Käsityökoulu Hiiden opintojen määrällinen jakautuminen viidelle lukuvuodelle

1. Lukuvuosi 70 tuntia, josta lähiopetusta 50 tuntia	Yhteisiä perusopintoja 50 tuntia	Kesätehtävä, oppilaan omaehtoista tekemistä 20 tuntia (perusopintoja)	
2. Lukuvuosi 90 tuntia, josta lähiopetusta 50 tuntia	Yhteisiä perusopintoja 50 tuntia	Kesätehtävä, oppilaan omaehtoista tekemistä 20 tuntia (perusopintoja)	Näyttelykäynnit, käsityöläisvierailut, omat esitykset 20 tuntia (teemaopintoja)
3. Lukuvuosi 130 tuntia, josta lähiopetusta 110 tuntia	Yhteisiä perusopintoja 80 tuntia	Kesätehtävä, oppilaan omaehtoista tekemistä 20 tuntia (perusopintoja)	Kesäkurssi 30 tuntia yhteisiä teemaopintoja, opiston muusta tarjonnasta (erillinen kurssimaksu) <i>Vaihtoehtoisesti omatoiminen tehtävä syventäen jotain käsityötekniikkaa</i>
4. Lukuvuosi 135 tuntia, josta lähiopetusta 105 tuntia	Yhteisiä perusopintoja 30 tuntia Yhteisiä teemaopintoja 45 tuntia	Kesätehtävä, oppilaan omaehtoista tekemistä 30 tuntia (perusopintoja)	Kesäkurssi 30 tuntia yhteisiä teemaopintoja, opiston muusta tarjonnasta (erillinen kurssimaksu) <i>Vaihtoehtoisesti omatoiminen tehtävä syventäen jotain käsityötekniikkaa</i>
5. Lukuvuosi 75 tuntia, josta lähiopetusta 75 tuntia	Yhteisiä teemaopintoja 75 tuntia (sisältää päättötyön, portfolion ja näyttelyn rakentamisen)		

TYÖTAVAT KÄSITYÖN OPETUKSESSA

Käsityölle on ominaista havainnoille, pohdiskelulle, käsitteellistämiseksi, vuorovaikutukselle, arvottamiselle, tulkinnalle ja aktiivisuudelle perustuva toiminta. Se ilmenee niin oppilaan käsityöprosessissa kuin laajemmin yhteisön jäsenenä toimiessa.

Työtapojen monipuolisilla valinnoilla tuetaan yksilöllistä tietojen ja taitojen oppimista, ilmaisua ja testaamista sekä yhteistoiminnallista käsityötä. Opetus järjestetään oppimisympäristöissä, jotka tukevat tarkoituksenmukaisesti erilaisten materiaalien, tekniikoiden ja teknologioiden tutkimista sekä niiden kekseliästä soveltamista ja oppilaiden erityisosaamisalueiden kehittymistä.

Käsityössä erilaisiin ilmiöihin tutustutaan elämyksellisesti ja kokemuksellisesti, niitä tutkimalla ja arvottamalla. Työskentelylle asetetut tavoitteet ohjaavat mielikuvitusta, ihmettelyä ja ideoiden kehittelyä. Työskentelyssä korostuu käsillä tekemisen ja oivaltamisen ilo. Työtapojen ja materiaalien valintaa ohjaavat kestävä kehityksen ja kiertotalouden periaatteet.

OPPIMISEN ARVIOINTI KÄSITYÖN OPETUKSESSA

Oppimisen arvioinnin tehtävänä on tukea opiskelijan kehittymistä opinnoissaan, ilmaisussaan, taidoissaan sekä ohjata häntä omien tavoitteiden asettamisessa. Oman tekemisen analysointi ja reflektointi tukee oppimisen syvenemistä. Arviointia tapahtuu koko prosessin ajan monipuolisilla menetelmin. Oppilasta perehdytetään käsityön arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin.

Käsityön yleisen oppimäärän arvioinnin kohteet ovat *Taidot ja muotoilu, Yhteiskunta ja kulttuuri* sekä *Taiteiden ja tieteiden välisyys*. Oppilaalle annettavaan oppimisen arviointiin sisältyy palautetta kaikista opetukselle asetetuista tavoitteista.

Oppimisen arviointi on vuorovaikutusta oppilaan, ryhmän ja opettajan välillä. Arvioinnin tavoitteena on tukea oppilaan omien tavoitteiden asettamista ja edistymisen seuraamista suhteessa niihin. Oppimista ja osaamista arvioidaan monipuolisesti oppilaan oppimisprosessissa, tuotteissa, teoksissa ja palveluissa. Oppilasta rohkaistaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta. Arviointitaitoja harjoitellaan opintojen kuluessa. Oppilaalle annettava palaute on luonteeltaan kannustavaa, ohjaavaa ja jatkuvaa. Arvioinnilla oppilasta kannustetaan osaamisensa laajentamiseen, soveltamiseen ja esittelemiseen. Käsityön yleisen oppimäärän teemaopintoihin sisältyy oppilaan kokoama esitys osaamisestaan, jossa on sanallista ja/tai kuvallista aineistoa sekä itsearviointia.

OPPIMISEN ARVIOINTI HIIDEN OPISTOSSA

Arviointi tukee oppilaan edistymistä opinnoissa, kannustaa, rohkaisee ja ohjaa omien tavoitteiden asettamisessa. Monipuoliseen ja jatkuvaan arviointiin kuuluvat opettajan ja ryhmän antama rakentava palaute sekä itsearviointi. Oppilasta ohjataan oman oppimisensa dokumentointiin ja kehittymisen seuraamiseen portfolioyöskentelyn avulla. Näyttelyiden ja muiden esittäytymisten kautta oppilaat voivat saada myös julkista palautetta.

